

Японський театр має предметні маски, які в контексті театрального сюжету виходять з образів релігійних персонажів та підкреслюють ширший спектр емоційного забарвлення. Важливо зазначити, що всі ці театри об'єднує релігійна лінія сюжетності вистав. Витоки театру Но, Катхакалі та Ваянг Топенг мають традиційно-храмову подачу сюжетів та направлені на популяризацію релігійних контекстів, саме тому маска стає повноцінною формою, методикою перевтілення актора як смертної людини на релігійного, легендарного персонажа балад чи народних легенд.

Свою актуальність та великий інтерес публіки театри не втрачають і зараз. Усі сюжети вистав — це відомі історії світової літератури, такі як «Махабхарата». Головний інструмент у театрах Катхакалі, Но і Ваянг Топенг — це не храмова подача та традиційні релігійні сюжети, які збережені у виставах, а маска, як окремий художній образ, предмет уваги та справжній психологічний візуальний трюк, який важливо розуміти та науково розглядати для повноцінного розуміння історичного розвитку східних театрів.

Варто зазначити, що тема витоків та контекстів театральних масок Катхакалі, Но і Ваянг Топенг — це історично важлива складова для подальшого вивчення та наукового аналізу східної театральної культури. Вона відкриває у своєму сенсі сакральне значення театральної маски як традиційного інструменту, що має важливий психологічний вплив на глядача й актора. Створення маски та її контекст для театру й творчої команди містить цілі методики створення, нанесення та акторського перевтілення, що є важливим аспектом у науковому аналізі сценічного мистецтва. Маска є сакральним семіотичним значенням у витоках театрів Но, Ваянг Топенг та Катхакалі та містить у собі знання стосовно культурної театральної спадщини багатьох східних країн.

М. Горбатовська

АРТПРОЕКТИ: СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ

М. Horbatovska

ART PROJECTS: CURRENT DIRECTION OF THE PERFORMING ARTS OF UKRAINE

Сучасні тенденції розвитку українського культурного простору сприяли появі нових форм і напрямків у сценічному мистецтві. Усі вони ґрунтуються на постійній взаємодії між автором (митцем) та глядачем, що відображає сучасні соціокультурні реалії, стаючи способом вираження ідей й емоцій. Таким актуальним напрямком у постмодерному сценічному мистецтві є артпроект.

Артпроекти — це складні, новаторські, експериментальні події, що поєднують різноманітні мистецькі форми та режисерські техніки. У них використовуються елементи театрального, музичного хореографічного, аудіовізуального мистецтва та сучасні мультимедійні технології, щоб створити унікальний творчий продукт.

Піднесення сучасної сценічної культури України маніфестує артпроекти чинником впливу на глядацьку аудиторію. Вони віддзеркалюють загальне ставлення до мистецтва та культури, формуючи соціально-культурне середовище країни.

Історія становлення цього напрямку на теренах України — це мозаїка творчих експериментів та інноваційних підходів. Дослідники припускають, що початком артпроектів на українській сцені стали «творчі вечори». На початку ХХ ст., під

впливом модерного руху, вони стали осередками для творчих експериментів, створення нових форм виразності та синтезу різних видів мистецтв. У час першого українського культурного відродження артпроекти стали формою творчої самореалізації митців, де вільно висвітлювалися їх мистецькі ідеї, думки і, навіть, емоції. На жаль, радянська ідеологічна машина, кривавий терор та «залізна завіса» зупинили український мистецький розвиток та пошук нових напрямів видовищної культури. Відсутність творчої свободи поступово наближувало до втрати національної й культурної ідентичності. Проголошення Незалежності відновило творчу свободу, а європейські та світові мистецькі тенденції надали новий поштовх для розвитку артпроектів. Поступово вони стали мистецькою платформою, що існує в усіх культурних центрах країни, для прояву соціальних та політичних поглядів молодих і відомих митців.

Сьогодні вітчизняні артпроекти — це чималий спектр мистецьких форм, від театральних імерсійних виставив до візуальних інсталяцій з доповненою реальністю. І кожен з них — це унікальний художній образ та режисерська концепція, що формують історичну, політичну, соціальну й культурну ідентичність нашої країни.

Розглядаючи детальніше сучасні українські артпроекти важливо враховувати специфічні особливості, що визначають їх унікальність та естетичну цінність. Ключовою характеристикою є концепція синтезу мистецтв. Вона базується на створенні символічності та художньої образності артпроекту за допомогою багатогранності засобів виразності різних жанрів, що забезпечує жанрову різноманітність, різноманітність виразних засобів для створення символічності та художньої образності. Ще однією визначальною рисою є відкритість і доступність для глядачів. Чимало артпроектів проходять у форматі open-air чи в неформальних місцях, для формування активної аудиторії та залучення її до культурно-мистецького процесу.

Завдяки культурній спадщині, соціально-історичним факторам артпроекти є перспективним напрямком сценічного мистецтва в Україні. Проте, щоб забезпечити подальший розвиток та відкриття нових можливостей, необхідно вирішити декілька питань:

1. Варто інтегрувати вітчизняні артпроекти у світову культурну арену. Розширення міжнародних культурних зв'язків, співпраця з іноземними митцями і організаціями сприяють культурному розвитку України.
2. Необхідно розвивати спеціалізовану інфраструктуру для артпроектів. Відкриття нових галерей, мистецьких центрів та різноманітних артпросторів роблять мистецтво доступнішим і залучає більшу аудиторію.
3. Доречним є вдосконалення культурних і освітніх програм, покликаних допомагати молодим талантам та стимулювати їх творчий розвиток. Перспектива професійного навчання й зростання забезпечить залучення молодих митців до культурного розвитку країни.

І, звичайно, першочерговим питанням є забезпечення фінансової стабільності культурної сфери України через розробку механізмів спонсорського фінансування та системи грантів.

Таким чином, усе вищезазначене свідчить про те, що сучасний артпроект — це складна мистецька форма, яка об'єднала різноманітні художні підходи, прийоми та ідеї. Проекти не лише створюють нові художні образи, але й впливають на сприйняття й розвиток мистецтва в цілому, розширюючи горизонти та надихаючи нові покоління митців і глядачів.